

ΠΡΑΞΗ: «ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΘΕΜΑΤΩΝ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ» Εντάσσεται στο πλαίσιο του Ε.Π. «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση - Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο - και την Ελλάδα

Γιατί χρειαζόμαστε το Παρατηρητήριο;

Η συμβολή των ερευνητικών δεδομένων και των στατιστικών στη προώθηση των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία.

Φανή Προβή,

Επιστημονικά Υπεύθυνη της πράξης,

Στέλεχος της ΕΣΑμεΑ

Πτολεμαΐδα 15 Σεπτεμβρίου 2018

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ένα Παρατηρητήριο από τα άτομα με αναπηρία... για τα άτομα με αναπηρία!

Η ιδέα για ένα Παρατηρητήριο Θεμάτων Αναπηρίας την κυριότητα του οποία έχουν τα άτομα με αναπηρία μέσω της τριτοβάθμιας οργάνωσης τους:

- συνδέεται με τη θέση του διεθνούς αναπηρικού κινήματος για την **ανάγκη αναδιαμόρφωσης του παραδοσιακού μοντέλου έρευνας** για την αναπηρία
- αποκτά **θεσμική κατοχύρωση, με τη Διεθνή Σύμβαση για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία (2006)**.

Κριτική στο παραδοσιακό μοντέλο έρευνας υπό την οπτική της αναπηρία (1)

Η έρευνα για την αναπηρία στο παρελθόν:

- Απέτυχε να αποτυπώσει την εμπειρία της αναπηρίας,
- δεν απέδωσε χρήσιμες πληροφορίες για τη χάραξη πολιτικών,
- δεν συνέβαλε στη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης,
- δεν κατάφερε να κατανοήσει ότι η αναπηρία, δεν είναι απλώς ιατρικό ή προνοιακό ζήτημα.....αλλά ζήτημα πρωτίστως πολιτικό!

Mike Oliver (1992): *Changing the social Relations of Research Production?*

Ένωση ατόμων με κινητικές αναπηρίες ενάντια στο διαχωρισμό (UPIAS), Βρετανία, 1976: «Εμείς, ως Ένωση, δεν ενδιαφερόμαστε να περιγράψουμε πόσο απαίσιο είναι να είμαστε άτομα με αναπηρία. **Αυτό που μας ενδιαφέρει είναι οι τρόποι για να αλλάξουμε τις συνθήκες ζωής μας, ώστε να υπερβούμε τις αναπηρίες που επιβάλλονται πάνω στις σωματικές μας βλάβες από τον τρόπο που είναι οργανωμένη η κοινωνία για να μας αποκλείει!**»

Κριτική στο παραδοσιακό μοντέλο έρευνας υπό την οπτική της αναπηρία (2)

Και πως θα γίνει η έρευνα χρήσιμη στα άτομα με αναπηρία;

...δεν φτάνει να τροποποιήσουμε κάποιες τεχνικές ή μεθόδους έρευνας....
Χρειάζεται να αλλάξει ο τρόπος παραγωγής της έρευνας, και **τα άτομα με αναπηρία να αναλάβουν ενεργό ρόλο στην έρευνα!**

ΤΙΠΟΤΑ ΓΙΑ ΕΜΑΣ ΧΩΡΙΣ ΕΜΑΣ!

Θεσμική κατοχύρωση: Διεθνή Σύμβαση για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία (2006)

- **Δικαιωματική προσέγγιση** και κοινωνικό μοντέλο της αναπηρίας
- **Υποχρέωση των κρατών να συλλέγουν στατιστικά και ερευνητικά δεδομένα** για τα άτομα με αναπηρία, και ιδίως για τα εμπόδια (art.31).
- Πλήρης **συμμετοχή των αναπηρικών οργανώσεων** στο σχεδιασμό των πολιτικών (art 4.3) και **στη διαδικασία παρακολούθησης των πολιτικών** εφαρμογής της (art.33.3).

Η εμπλοκή του αναπηρικού κινήματος στο σχεδιασμό και την παρακολούθηση των πολιτικών, εκτός του ότι **εξασφαλίζει την λογοδοσία των αρμοδίων προς τους άμεσα ενδιαφερόμενους**, τροφοδοτεί, ενθαρρύνει και καθοδηγεί τη περαιτέρω δράση.

Νόμος 4488/2017: ΜΕΡΟΣ Δ' ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ - ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΤΩΝ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΕΘΝΩΝ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ

Η Ε.Σ.Α.μεΑ.: Βασικός συνεργάτης του πλαισίου προαγωγής της Σύμβασης

αρθ. 72, παρ. 1: Για την προώθηση της εφαρμογής της Σύμβασης (...)ορίζεται ο Συνήγορος του Πολίτη ως η συνταγματικά κατοχυρωμένη Ανεξάρτητη Αρχή που αποτελεί το Πλαίσιο για την Προαγωγή της εφαρμογής της Σύμβασης. **Για την εκπλήρωση της αποστολής του το Πλαίσιο Προαγωγής τελεί σε συνεργασία με την Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (Ε.Σ.Α.με Α.),** η οποία αποτελεί τριτοβάθμια οργάνωση των Ατόμων με Αναπηρίες και ανεξάρτητο μηχανισμό της κοινωνίας των πολιτών.

Το Παρατηρητήριο τη Ε.Σ.Α.μεΑ.: Βασικός συνομιλητής του Ελληνικού Στατιστικού Συστήματος

αρθ.68, παρ 3: Η Ελληνική Στατιστική Αρχή και οι υπηρεσίες και φορείς που περιλαμβάνονται στο Ελληνικό Στατιστικό Σύστημα αναπτύσσουν, παράγουν και διαδίδουν (...) επίσημες στατιστικές σχετικά με τα ΑμεΑ, καθώς και με τα εμπόδια που αυτά αντιμετωπίζουν κατά την άσκηση των δικαιωμάτων τους. **Για τους σκοπούς του σχεδιασμού των ως άνω στατιστικών και της διάχυσης των παραγόμενων δεδομένων τελούν σε διαβούλευση με το Παρατηρητήριο για τα Θέματα Αναπηρίας της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία (Ε.Σ.Α.με Α.).**

Η ερευνητική δραστηριότητα του Παρατηρητηρίου σύμφωνα με το κοινωνικό μοντέλο και τη δικαιωματική προσέγγιση

Στόχο έχει:

- Να εξετάζει το κατά πόσο τα άτομα με αναπηρία συμμετέχουν ισότιμα στην κοινωνία και απολαμβάνουν πλήρως τα δικαιώματά τους
- Να προσδιορίζει τους φραγμούς, και τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν κατά την άσκηση των δικαιωμάτων τους
- Να προσδιορίζει τις υποχρεώσεις της πολιτείας και να παράγει χρήσιμα δεδομένα για τη χάραξη πολιτικών
- Να διευκολύνει τη συμμετοχή των αναπηρικών οργανώσεων στο πολιτικό σχεδιασμό και τη λήψη αποφάσεων
- Να ενδυναμώνει τα άτομα με αναπηρία, προβάλλοντας στην κοινωνία τη δική τους οπτική
- Να ευαισθητοποιεί την κοινωνία, να προκαλέσει αλλαγές σε κοινωνικές στάσεις και αναχρονιστικές αντιλήψεις.

Συγκέντρωση και επεξεργασία στατιστικών δεδομένων

Βασικός πυλώνας της ερευνητικής δραστηριότητας του Παρατηρητηρίου Θεμάτων Αναπηρίας

Η συστηματική συγκέντρωση και επεξεργασία στατιστικών δεδομένων για την αναπηρία, υπό τη δικαιοματική οπτική... με σκοπό την ανάπτυξη ενός συστήματος δεικτών παρακολούθησης της Σύμβασης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία.

Γιατί ο σχεδιασμός του Παρατηρητηρίου δίνει προτεραιότητα στους στατιστικούς δείκτες;

Οι δείκτες έχουν πολλά πλεονεκτήματα και μεγάλη χρησιμότητα στη παρακολούθηση των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία...

- Συνοψίζουν την μεγάλη εικόνα
- Συστηματοποιούν την διαδικασία παρακολούθησης
- Λαμβάνονται υπόψη στο πολιτικό σχεδιασμό, και χρησιμεύουν στην επικοινωνία με τα θεσμικά όργανα
- Δίνουν τη δυνατότητα διαχρονικής παρακολούθησης
- Εξασφαλίζουν τη συγκρισιμότητα μεταξύ κρατών και πληθυσμιακών ομάδων,
- Συνδέονται με διεθνείς αναπτυξιακούς στόχους και με τις νέες στρατηγικές για την αναπηρία
- Μπορούν να έχουν ευρεία διάχυση στην κοινωνία -σε αντίθεση για παράδειγμα με τις εκτενείς επιστημονικές μελέτες.

Τα στατιστικά δεδομένα απαιτούν προσοχή και έλεγχο!

- Λόγω της μεροληψίας που μπορεί να υποκρύπτουν...

Συνήθως, παρουσιάζονται ως αδιάσειστα

αντικειμενικά στοιχεία...

ωστόσο μπορεί να υποκρύπτουν

μεροληπτικές **αντιλήψεις,**

ακατάλληλες μεθοδολογίες....

και τελικά να παράγουν μια **στρεβλή**

εικόνα της πραγματικότητας.

«Με τη στατιστική μπορείς να αποδείξεις τα πάντα.» George Canning.

«Υπάρχουν τριών ειδών ψέματα: τα ψέματα, τα αναθεματισμένα ψέματα, και οι στατιστικές..» Benjamin Disraeli

Εργασίες για την ανάπτυξη του συστήματος στατιστικών δεικτών

- **Προσδιορισμός των αναγκαίων δεδομένων** για την παρακολούθηση της Σύμβασης,
- **Χαρτογράφηση** του συνόλου των υφιστάμενων εθνικών στατιστικών δεδομένων για την αναπηρία
- **Αξιολόγηση** των παραγόμενων τους επίσημους φορείς δεδομένων.
- **Καταγραφή των ελλείψεων** και των προβλημάτων των υφιστάμενων δεδομένων, και **διατύπωση τεκμηριωμένων προτάσεων**
- Διαμόρφωση βάσης στατιστικών στοιχείων και **πραγματοποίηση στατιστικών αναλύσεων** υπό τη δικαιοματική οπτική της αναπηρίας
- **Ευρεία διάχυση** των στατιστικών μέσω της περιοδικής δημοσίευσης των **δελτίων στατιστικής πληροφόρησης** και της **ηλεκτρονικής πύλης του Παρατηρητηρίου**.

ΤΟ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΙΣΧΥΡΟ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΩΝ ΕΠΙΣΗΜΩΝ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΑΙΖΕΙ ΚΑΤΑΛΥΤΙΚΟ ΡΟΛΟ ΣΤΗ ΑΝΑΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΗΣ ΕΓΧΩΡΙΑΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΑΤΖΕΝΤΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΗΡΙΑ!

Η υφιστάμενη κατάσταση στο πεδίο των στατιστικών δεδομένων για την αναπηρία

12

- ▶ Ένα **υπό ανάπτυξη πεδίο**, που αντιμετωπίζει προβλήματα και προκλήσεις.
- ▶ Το **μέχρι πρότινος κυρίαρχο ιατρικό μοντέλο**, είχε περιορίσει τη συλλογή στατιστικών για τα άτομα με αναπηρία κυρίως στο πεδίο ερευνών υγείας.
- ▶ Η **μετάβαση** σε ένα πλαίσιο κατανόησης της αναπηρίας βάσει του κοινωνικού μοντέλου, **επιχειρείται δειλά και αποσπασματικά**.
- ▶ Στοιχεία συλλέγονται συνήθως **χωρίς περιοδικότητα, δεν δίνουν δυνατότητα ανάλυσης ανά κατηγορία αναπηρίας και περιφέρειας διαμονής**.
- ▶ Οι επίσημες στατιστικές έρευνες, **χαρακτηρίζονται από ασυμφωνία στις προσεγγίσεις** της αναπηρίας
- ▶ Αρκετά δεδομένα, ενώ συλλέγονται, δεν τυγχάνουν επεξεργασίας και δημοσίευσης.

**Εκλείπει μια ενιαία
στρατηγική για τη
παραγωγή και αξιοποίηση
των αναγκαίων
δεδομένων για τα άτομα
με αναπηρία σε όλους
τους τομείς άσκησης των
δικαιωμάτων.**

Η ετήσια Πανευρωπαϊκή Έρευνα Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών (EU-SILC)

- ▶ Η μοναδική κοινωνική έρευνα γενικού κοινού της Eurostat που **έχει ενσωματώσει σε μόνιμη βάση τη διάσταση της αναπηρίας, περιλαμβάνοντας** έναν έμμεσο δείκτη για την καταγραφή του πληθυσμού με αναπηρία, τον δείκτη GALI (Global Activity Limitation Index).
- ▶ **Βασική πηγή δεδομένων για την φτώχεια και το κοινωνικό αποκλεισμό στην Ευρώπη**, τροφοδοτεί τους βασικούς δείκτες για την απασχόληση, την εκπαίδευση και την καταπολέμηση της φτώχειας, της στρατηγικής «Ευρώπη 2020».
- ▶ **Λαμβάνεται υπόψη στη παρακολούθηση της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την αναπηρία**, αποτελώντας και τη βασική πηγή στοιχείων του Ακαδημαϊκού δικτύου ευρωπαϊών εμπειρογνώμων για την αναπηρία (ANED).

Ωστόσο...

πληθώρα δεδομένων που συλλέγονται στην έρευνας παρότι αφορούν σε σημαντικές πτυχές της διαβίωσης, παραμένουν και σε ευρωπαϊκό επίπεδο αναξιοποίητα για τον πληθυσμό ατόμων με αναπηρία.

Πανευρωπαϊκή Έρευνα Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών (EU-SILC)- Στοιχεία για τα άτομα με αναπηρία στην Ελλάδα

- ▶ **Για πρώτη φορά στην Ελλάδα**, δημοσιεύονται τα στοιχεία της Έρευνας για τον πληθυσμό των ατόμων με αναπηρία, στα δελτία στατιστικής πληροφόρησης του Παρατηρητηρίου.
- ▶ Το Παρατηρητήριο έχει συμπεριλάβει στον προγραμματισμό του τη **σταδιακή δημοσίευση του συνόλου των στοιχείων αυτών στα προσεχή δελτία στατιστικής πληροφόρησης**, ενώ παράλληλα,
- ▶ έχει υποβάλλει **συνολικό σχέδιο επικαιροποίησης και εμπλουτισμού του ερωτηματολογίου της έρευνας με ειδικά ερωτήματα, και με έμφαση στα εμπόδια** που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρία.

Μεταξύ άλλων, ενσωματώθηκαν στο ελληνικό ερωτηματολόγιο, οι 6 ερωτήσεις του Washington Group on Disability για τον προσδιορισμό ατόμων με λειτουργικές δυσκολίες που τα καθιστούν περισσότερο ευάλωτα στον αποκλεισμό.

ΣΑ1. Για κάθε μία από τις παρακάτω λειτουργίες ή δραστηριότητες παρακαλώ να σημειώσετε τον βαθμό δυσκολία που ενδεχόμενα αντιμετωπίζετε:

Δυσκολίες σε λειτουργίες και δραστηριότητες	Καμία δυσκολία	Κάποια δυσκολία	Μεγάλη δυσκολία	Δεν μπορώ καθόλου να το κάνω
Δυσκολία στην όραση που παραμένει ακόμα και όταν φοράτε γυαλιά ή φακούς επαφής	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
Δυσκολία στην ακοή που παραμένει ακόμα και όταν χρησιμοποιείτε ακουστικά βαρηκοΐας	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
Δυσκολία στο περπάτημα ή στο ανέβασμα / κατέβασμα σκάλας	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
Δυσκολία στη μνήμη ή στη συγκέντρωση	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
Δυσκολία στην καθημερινή ατομική φροντίδα όπως το πλύσιμο του σώματος (σώμα και κεφάλι) ή το ντύσιμο	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
Δυσκολία στην επικοινωνία, για παράδειγμα, δυσκολεύεστε να καταλάβετε ή να γίνετε κατανοητός, παρότι χρησιμοποιείτε τη συνήθη γλώσσα επικοινωνίας	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4

ΑΣ ΜΕΤΡΗΘΟΥΜΕ!

16

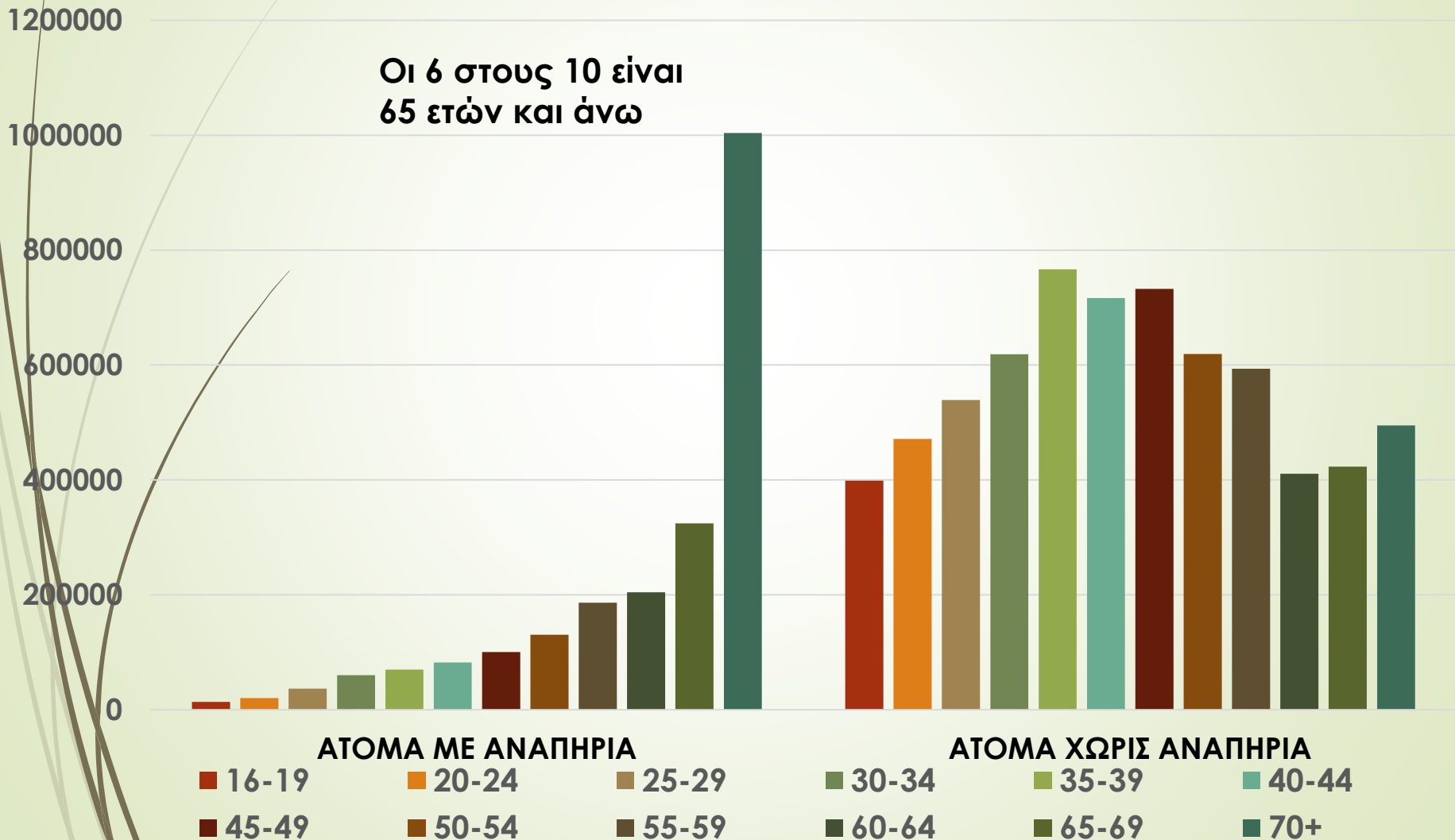
ΓΑΛΙ INDEX: ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ/ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ 16+

ΣΟΒΑΡΟΣ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ	ΜΕΤΡΙΟΣ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ	ΣΟΒΑΡΟΣ ΚΑΙ ΜΕΤΡΙΟΣ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ	ΧΩΡΙΣ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟ	Σύνολο
1.014.177	1.217.020	2.231.197	6.785.051	9.016.247

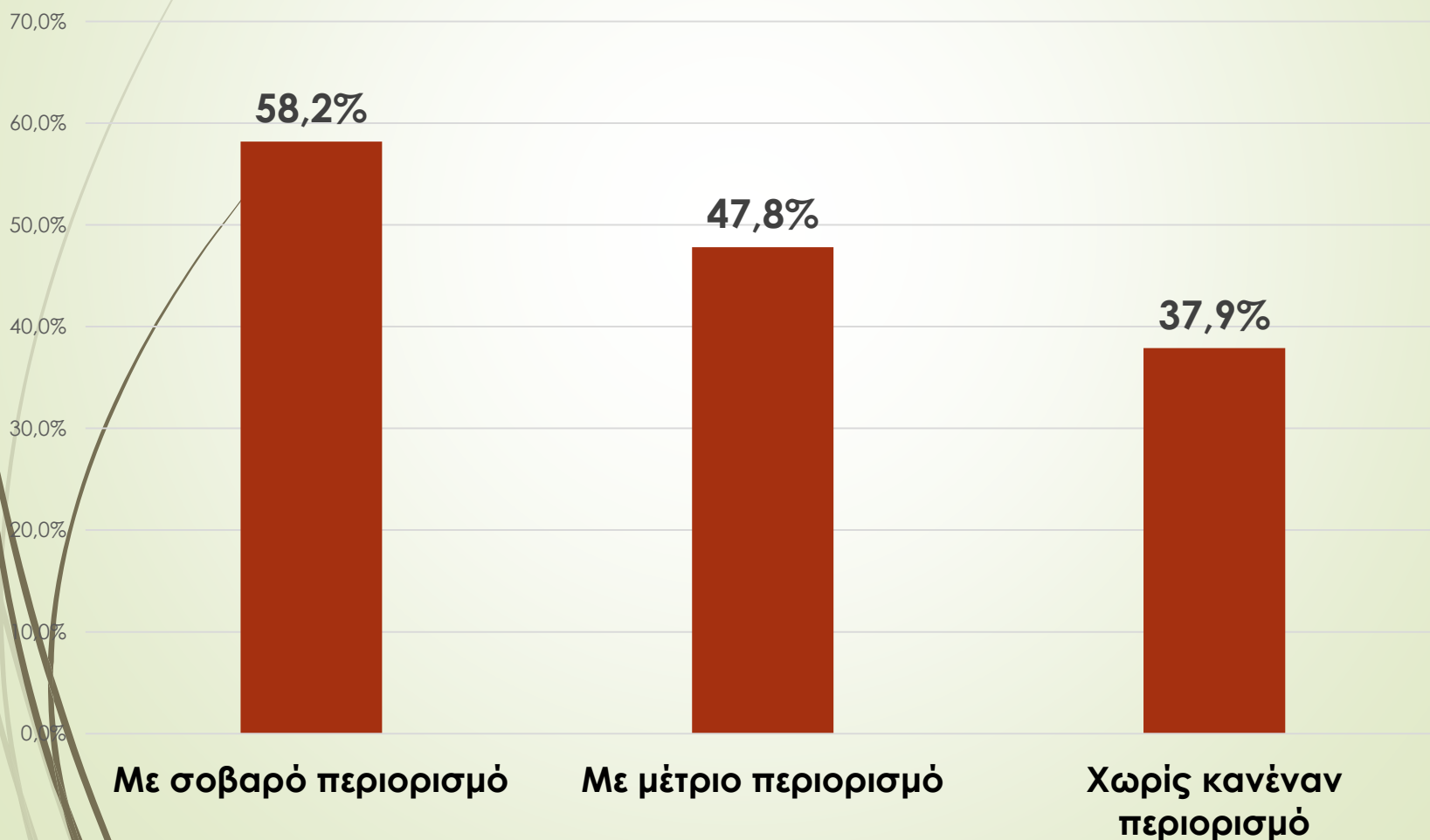
ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΥ/ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ

Οι 6 στους 10 είναι
65 ετών και άνω

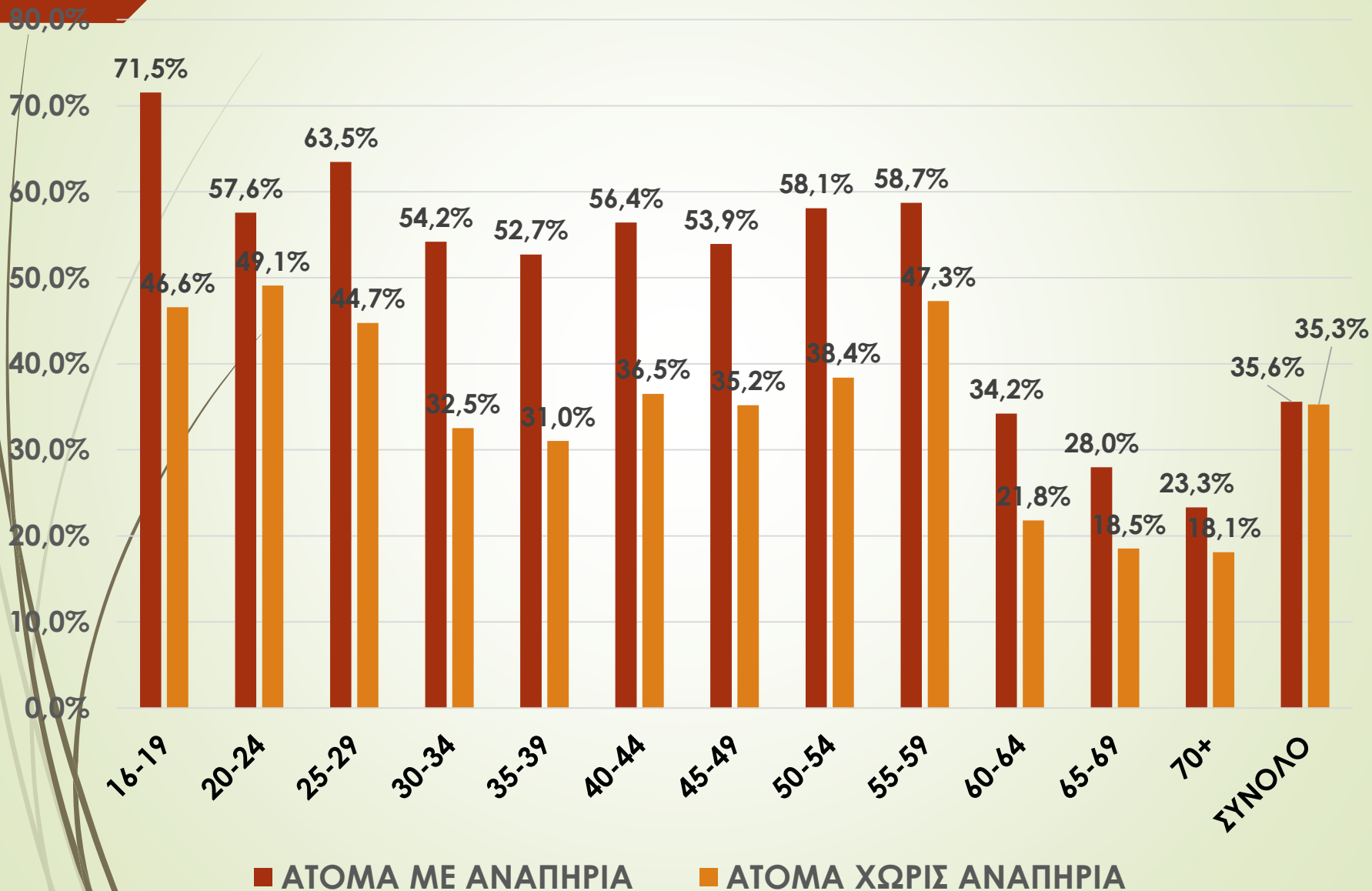
ΤΑ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ: ΟΙ ΦΤΩΧΟΤΕΡΟΙ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΦΤΩΧΩΝ

ΠΟΣΟΣΤΟ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ 16-64 ΕΤΩΝ ΣΕ ΚΙΝΔΥΝΟ ΦΤΩΧΕΙΑΣ /ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΥ/ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ

ΠΟΣΟΣΤΟ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ 16+ ΣΕ ΚΙΝΔΥΝΟ ΦΤΩΧΕΙΑΣ /ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ ΑΝΑ ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΟΜΑΔΑ

19

Η ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΑΛΛΟΝ ΕΙΝΑΙ ΧΕΙΡΟΤΕΡΗ...

ΚΑΘΩΣ:

Η μεθοδολογία συλλογής και ανάλυσης των στοιχείων δεν είναι προσαρμοσμένη στις συνθήκες διαβίωσης των ατόμων με αναπηρία.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ:

- Η συλλογή των στοιχείων **αποκλείει από το δείγμα όσους διαβιούν σε συλλογικές κατοικίες** όπως στεγαστικές δομές που φιλοξενούν άτομα με βαριές αναπηρίες
- Ο υπολογισμός του κινδύνου φτώχειας με βάση το διάμεσο εισόδημα του πληθυσμού, είναι λιγότερο αντιπροσωπευτικός ως δείκτης φτωχοποίησης των ατόμων με αναπηρία, τα οποία επωμίζονται ένα πρόσθετο κόστος διαβίωσης που τα καθιστά φτωχότερα από άτομα χωρίς αναπηρία του ίδιου εισοδηματικού επιπέδου.

Απασχόληση-Εργασία: Πεδίο απροσπέλαστο για τα άτομα με αναπηρία

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΥ / ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 20-64 ΕΤΩΝ	ΧΑΣΜΑ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ (% απασχολούμενων χωρίς αναπηρία- % απασχολούμενων με σοβαρή αναπηρία)	ΑΠΟΣΤΑΣΗ ΑΠΟ ΤΟΝ ΕΘΝΙΚΟ ΣΤΟΧΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ 2020: «Απασχόληση του 70% της ηλικιακής κατηγορίας 20-64 ετών»
ΣΟΒΑΡΟΣ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ / ΑΝΑΠΗΡΙΑ	24,2	33,4	45,8
ΜΕΤΡΙΟΣ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ / ΑΝΑΠΗΡΙΑ	43%	14,6	27
ΧΩΡΙΣ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟ / ΑΝΑΠΗΡΙΑ	57,6%		12,4

ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΑΝΑ ΟΜΑΔΑ ΗΛΙΚΙΑΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΥ/ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ

22

80,00%

ΧΑΣΜΑ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΣΟΒΑΡΗ ΑΝΑΠΗΡΙΑ 35-39 ΕΤΩΝ: **43,8**

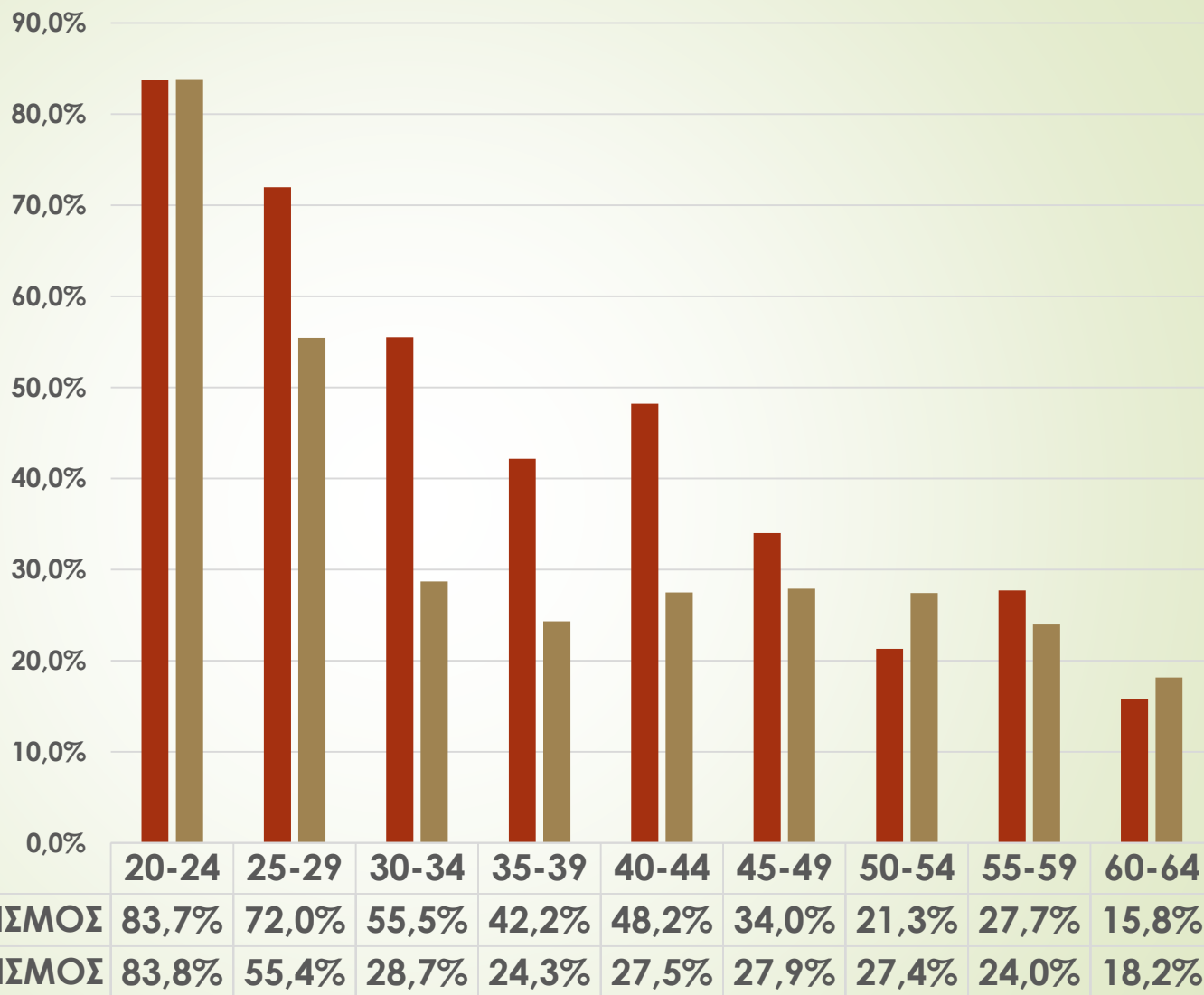
70,00%
60,00%
50,00%
40,00%
30,00%
20,00%
10,00%
0,00%

20-24 25-29 30-34 35-39 40-44 45-49 50-54 55-59 60-64

■ ΣΟΒΑΡΟΣ	21,40%	17,30%	28,90%	28,40%	29,10%	34,80%	32,60%	20,90%	12,40%
■ ΜΕΤΡΙΟΣ	29,70%	52,90%	63,20%	60,70%	56,80%	63,50%	48,40%	34,60%	19,90%
■ ΚΑΝΕΝΑΣ	24,10%	51,10%	66,10%	72,20%	71,70%	70,70%	63,30%	46,80%	23,20%

ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΧΩΡΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ

23

■ ΣΟΒΑΡΟΣ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ   ■ ΚΑΝΕΝΑΣ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ

Το ζήτημα του κοινωνικού αποκλεισμού των ατόμων με αναπηρία αποτελεί απόρροια μακροχρόνιων διακρίσεων και εμποδίων σε όλους τους τομείς.

Χρειάζεται:

Ολοκληρωμένη στρατηγική για την εργασιακή και κοινωνική ένταξη των ατόμων με αναπηρία στη βάση της οριζόντιας ενσωμάτωσης – σύμφωνα με τον ν.4488/2017 - της διάστασης της αναπηρίας σε όλες τις δημόσιες πολιτικές.

...ώστε να καταστεί εφικτή η ισότιμη συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία στην κοινωνία, και η ανεμπόδιστη άσκηση των δικαιωμάτων τους.

«Όλο και συχνότερα τα άτομα με αναπηρία, βρίσκονται στη θέση να τους ζητούνται από ερευνητές, δημοσιογράφους και άλλους ειδικούς, προσωπικές πληροφορίες και γνώμες για την αναπηρία. Μέχρι πρόσφατα, η αυθόρμητη αντίδραση μου ήταν να συνεργαστώ πρόθυμα. Ωστόσο, νομίζω ότι είναι απαραίτητο να εξετάζουμε πολύ περισσότερο το είδος των ερωτήσεων, τις υποθέσεις στις οποίες στηρίζονται, τον σκοπό για τον οποίο συλλέγονται οι πληροφορίες. Το θεμελιώδες ερώτημα, το οποίο εμείς (τα άτομα με αναπηρία) πρέπει να ρωτάμε σε τέτοιες περιπτώσεις, είναι το κατά πόσο η συνεργασία μας στην έρευνα θα προωθήσει ή θα βλάψει τα συμφέροντα των ατόμων με αναπηρία στο σύνολο τους...». Paul Hunt (1981) *Settling Accounts with the Parasite People*. Disability Challenge, no. 1, p37-50

Για να γίνει η έρευνα για την αναπηρία χρήσιμη στα άτομα με αναπηρία... χρειαζόμαστε το Παρατηρητήριο Θεμάτων Αναπηρίας της Ε.Σ.Α.μεΑ.